Antologia poètica
Sota el garrofer
Antologia d'uns quants poemes d'Enric Casasses
Enric Casasses

Índex

Que dormim? (2002)
SONG FOR PETRA
1
2

Tots a casa al carrer (1992)
A PASOLINI

Tercina (2007)
***

Sub dos (1999)
D'ENTRE ESCRIURE UH

Cançons d'amor i de revolució (2007)
1 LE NOUVEAU MONDE AMOUREUX DE CHARLES FOURIER o VERMELLA I NEGRA
2 QUÈ ÉS CANTAR, QUÈ SÓN LES CANÇONS...
3 POEMA

Urtx (2006)
L'HERMETISME FINAL

Без нагана? (inèdit)
1 ARA HI CAIC
2 RESUM

Calç (1996)
1 TRACTES SÓN TRACTES
2 DESPROPORCIÓ

Descalç (2002)
ODA A ESPANYA

Cantat (2002)
1 FAULA
2 LA MANERA MÉS SALVATGE

Començament dels començaments i ocasió de les ocasions (1994)
VERS

Coltells (1998)

sota el garrofer

antologia d'uns quants poemes d'enric casasses

un poema doble de *Que dormim?* (2002):

SONG FOR PETRA

1

Al final, després de tantes bregues mal portades, només em queda aquesta màquina d'escriure per única arma i a més no és meva, me la deixen , i he de tirar endavant, no diré per força però quasi. També podria sortir al carrer i deixar-me portar de l'esperança, que potser algú m'obrirà una porta a una vida aventurera, amb les delícies, per la corda fluixa, tot. O no serà tant i em toca baixar dels burros, caminar amb deu potes (taula, cadira i jo), ficar-me un moment a la festa amb un xiulet de serp que té un verí que fa riure i plorar segons com, però xiulet produït pel tac-tac-tac de la màquina d'escríurer. No tinc res més, i no puc negar que m'ho hagi buscat. Doncs au, al tros!

Això era com si diguéssim el pròleg i ara hauria de venir el cos de la cosa, la vianda, la que ajuda a viure. La virtut, com deia l'avi, és tan virtuosa que ha perdonat els vicis. El mal s'ha quedat sol i hagut de ficar-se a tot arreu.

2

Ben amagats al fons d'un cau que no és nostre, en una bombolla de llum, masteguem la nit i celebrem per dins la lluna plena. Les ales et pesen molt. I sento com et toca la llum d'un sol de migdia, al cim de la muntanya i amb la ciutat als peus. La mar et roba les mirades.

un sonetó de *Tots a casa al carrer* (1992):

A PASOLINI

Vas ser poeta primer
quan ta mare sospirà,
volies ser ver daguer
amb un trau a cada mà.

Vas collir móres, vas fer
de la mort de l'escolà
el somni del vertader
comunista casolà

i vas avisar que es mor
el blasfemar dels padrins
enterrat dessota l'or

de plàstic dels assassins
de vinyes i el teu record
és de pluja en els confins.

una *tercina* inèdita (2007)

* * *

La lluna fa rebrillar l'aigua
dels aiguamolls de la plana
de vora el mar i la muntanya.

Pujant amunt de la muntanya
tindràs als peus tota la plana
i arribaràs a una font d'aigua.

Per entre rocs un filet d'aigua,
s'escorre avall fins a la plana
des de l'ermita de muntanya

i el camí hi puja seguint l'aigua.

un sonet de *sub dos* (1999):

D'ENTRE ESCRIURE UH

La psico faré anàlisi espontània
per exemple de nit i a tres quarts d'una
quan al túnel el metro faci una
parada extemporània instantània
de la comuna i còmoda vesània
d'unes persones vint o vint-i-una
que seuen i que callen i ni una
defuig aquesta insània repatània
d'un breu instant d'arbrar-se en la bulímia
en unanimitat silent i anacoluta
en cendra col·lectiva en rara alquímia
de l'or pensable i de la força eixuta
confuses obsessions de sinonímia
i el vagó amb un sotrac reprèn la ruta...

tres *Cançons d'amor i de revolució* (2007):

1
LE NOUVEAU MONDE AMOUREUX DE CHARLES FOURIER
o
VERMELLA I NEGRA

La papallona organitza l'univers
la idea és perfectament coherent
deduir l'univers de la papallona concreta és possible i irrefutable
no ho pot negar ni la papallona aquella
la que es va posar en la blancor lluminosa de la pàgina del llibre que llegies tot caminant pel turó de monterols — el nou món amorós —
pures imaginacions eren i són, el llibre
la papallona no
la papallona existeix
i el seu univers existeix
i les pures imaginacions impreses en tinta negra sobre el blanc esclatant de la pàgina existeixen i el turó i el noi que les intenta llegir tot caminant — que es pensa que les està llegint —
però la papallona organitza.

2

QUÈ ÉS CANTAR, QUÈ SÓN LES CANÇONS, EM PREGUNTAVA JO AMB MOTIU DE L'ANIVERSARI CINQUANTÈ DE PEP PRATS, MÚSIC I CANÇONISTA, MENTRE EM VOLTAVA PER LA CLOSCA UNA PETICIÓ DE FELIU GASULL QUE EM FEIA ENTENDRE QUE EL SILENCI VA COMENÇAR A EXISTIR DESPRÉS DE LA MÚSICA

Al principi era el vent
fent fressa entre les branques
i ens posem a cantar
i en ser la cançó ordida
el silenci descobríem
i vam saber que som
de l'esperit
de les cançons
del vent d'entre les branques

i amb prou feines ser-hi ara
és més que viure i morir

3

POEMA

-A mi ja van parir-me enamorat
i mai més he parat d'enamorar-me.
-Doncs jo vaig néixer desenamorada
i no he deixat de desenamorar-me.

un poema de *Urtx* (2006):

L'HERMETISME FINAL

Des dels Jardins delicats de Kioto i
des del Sagrat Bosquet de Califòrnia
Trismegist si existís ell t'ho diria:
les pedres fan patir, les pedres canten,
les pedres tenen sort i nom de fonts,
les pedres són amigues d'altres pedres,
les pedres donen pans morenos, blancs,
anglesos, de pagès, les pedres parlen,
les pedres també ballen la sardana,
totes les pedres estimen la pedra,
les pedres fan filosofia i callen:
un roc es pot estar sense dir res
més de mil anys, fins que una sargantana
li passa arran i el roc fa crac, s'esquerda.

dos de *Без нагана?* (llibre inèdit, encara no acabat):

1
ARA HI CAIC

ja no hi ha cases a les teues cases
Ibn Khafaja

que des que crec lo món és món/ mai oí tal
Jaume Gassull

Anàvem arrambats a la paret aquella
caminant de pressa el terra era un xip-xap
el cel era molt i molt ample no s'acabava
la que sí que s'acabà fou la paret però
lo de no haver-hi camí continuava i
continuava i ens apressava cada cop més
travessàrem unes quantes carreteres
les ruïnes feien mal als ulls i l'herba seca
no deia piu ni res i a l'altra banda
de la paret aquella per cert no hi 'via res
només ruïnes que fan mal als ulls
i herba seca i fullaraca podrint-se en el xip-xap
i als camins no hi havia camins era pitjor
que haver caigut València en mans dels cristians.

2
RESUM

Qui de la feta no s'espanta, mots no tem.
Sòfocles

La moral de la victòria,
que el triomf és la moral,
el teatre principal
de l'èxit i de la glòria
com si fos l'única història
que obre porta i dóna peu,
sol tenir forma de creu
per molt que s'infli de pompa.
És com música de trompa
a una orella de guineu.

dos de *Calç* (1996):

1
TRACTES SÓN TRACTES

A cada gra de fosca vas
menys segur
i a cada pas
navegues més. Algú
et dóna corda, sense mala fe,
i tu
a cada volta
sents el grinyol plorant dels engranatges
-quan recaus sol-
més a prop de trencar-se
i espantat dónes l'hora.

2
DESPROPORCIÓ

Si pogués no dir res...
recular només una mica i
desenamorar-me i mirar.

Llavors caminaria
per un poble de set cases
dominat per un castell que s'enruna
sabent d'on vinc, on vaig
i per què et porto aquesta lletra.

Si pogués no dir res sí
que et veuria.

un dels dos poemes que formen el llibret *Descalç* (2002):

ODA A ESPANYA

El teu martell de tórtores esclau
de tantes guerres
perdut en tants parracs
aferrats onejant als cims de neu
blava dels teus volcans, als llacs
glaçats, aquests bocins de gerres
que adornen els teus prats
en la ruïna
de tanta mar
no foren res ni seran res i cal
ja que n'aprenguis
encimbellada mà
i baixis del graó que et penses
que és un vaixell que vola eternitats
i eternitats enllà,
et dic que en baixis
i n'aprendràs,
ja t'ho regalo
tot
a canvi
de
gens
mai
cap dret ni d'amor
sense ni terra, sense honor
malament rai:
ja patiré
patiré tant que fins i tot quan sentis
com discurseja la teva font ai dic teva mort
vora el teu llit de cards
podré curar-te
i així
els llacs que abandonares a les valls altes
sentiran nova per primer cop
la dolça brisa d'aquesta veu
de flautes agres de fusta verda
fusta que cura, flautes que couen

per a cremar-te
les llagues que t'has fet fuetejant-te
tu tota sola i
tancada a casa tan lluny de casa,
un regiment de monges, ets,
tot un país de monges
que no tenen ni volen
tenir mai canvi
ni de cinquanta ni de cent mil
quan encara ara encara em demanes
que pagui el preu dels barbitúrics
que necessites, maleita canya,
perquè no vols
sentir-te més la freda estranya
vertiginosa
por forastera dels llacs glaçats
i dels volcans
amb què volgueres tu gitar-te
per fer-te'ls teus per sempre
quan ni sabies
de fet
qui t'escoltava i qui t'auscultava
i encara ara
ho ignoraries
si no cridés jo com un boig la veritat
perquè et fa falta i
perquè vull dir-te-la en
la teva llengua i el teu idioma
perquè pateixes, ets orgullosa
no tens domini de les espases
sempre se t'escapen cap endavant
quan hi ha algú altre
(tant si et mira com si no et mira, això a part)
només saps vendre-te'm
no saps comprar-me
sempre recules i encara no has après
a tornar-te'n enrere
com saben fer tan bé les cases
i sobretot les de pagès
sempre abans de matar-me
m'oferiràs un bosc de pins
i una plaga d'erugues

i un mas cremat
per a assolar-me la terra i per contra
quan tu estiguis malalta
t'hauré de fer jo els cataplasmes
i vinga fregues
i no ho agrairàs perquè no en saps
perquè pateixes, ets orgullosa
ets una branca i penses
que has fet la flor
mes no vols reconèixer
en mi la rel
com si de rel ni n'hi hagués,
només et negaries
per a negar-me més,
els teus fills no m'odien
però són teus, quan els vas fer
em vas engrillonar
perquè no t'estorbés
mentre foties el martell
a l'entrecuix dels llacs
i dels volcans
i encara ara voldries
que jo no fos
la muntanya que sóc, la santa
la muntanya que aguanta
els teus atacs de tos
histèrica de gos
i tot perquè camines sobre el mar,
remogueres els oceans
fins a fer-los bullir,
compres al creador
volcans i terratrèmols,
fas anar per on vols
les sis races del món
i encara ara no saps
el nom del teu carrer
estret i polsegós
ni saps entendre el nunci
del poble del costat mateix del teu
quan crida que demà ve el sastre
d'albons al sòl
d'en seguer

i que atendrà els encàrrecs de tot déu
tot un dia si déu vol
et pot prendre la mida
per a fer-te un vestit o una camisa
ve cada dos divendres
ve un vol majestuós d'ocells majestuosos
solcant el cel dels teus dominis
a l'alba
i et desperten a crits
t'adoben els camps
i s'emporten ben lluny cap als confins
de tot
els càntirs del teu esperit assedegat
i et queda el cos
una carcassa
lligat a l'horitzó donant l'esquena
a la terra de terra dels teus càntirs
i al blat dels teus panets
oh morts de gana
com camineu damunt del mar
com removeu els oceans
fins a fer-los bullir
com preteneu comprar les forces
que fan moure els volcans i els terratrèmols
com preteneu comprar
les sis races del món
només perquè teniu la bona traça
de saber fer càntirs de terra
i pans ressecs de blat
i ara us ho dic
agenolleu-vos
mateu la sarna dels vostres generals
i els vostres bisbes
o abandoneu-los
us heu fet rics
i no heu sabut què fer de la riquesa
no heu sabut mai per què servia
només sabíeu
que sí
que la volíeu
per a mostrar-vos
que sou més

i si podíeu
marcar-li al vostre gust el seu camí
rompre-li els càntirs
determinar-li les mides del martell
el nombre màxim de coloms al seu corral
però no es pot, i l'últim dia
quan et posis malalt
el cridaràs perquè t'imposi
les úniques mans santes que et podrien o curar
o almenys aconsolar-te
per traça i gràcia d'un poder
que ja ho saps tu que tu també el tenies
i se't va fer malbé i
ni mans ni mànigues
te'l poden retornar perquè el vas perdre
molt i molt lluny
a la vora d'un llac perdut
entre unes muntanyes molt altes
d'un país molt estrany
i el guarden les piranyes
i els indis del curare

dos poemes de *Cantat* (2002):

1
FAULA

Un camió rabent enorme passa
arran de la pols del fonoll,
la mata finíssima nota
de tota la massa només
la goma vulcanitzada,
la roda botida que aguanta
amb vent tancat mils de quilos
un sol instant i curtíssim
fregant el fonoll, que no
s'ho explica, com jo, que tota
la peripècia d'aquesta vida
en una altra escala de temps
transcorre en un instant
dins de l'instant de la proximitat
del fonoll i la roda,
ell immòbil per mil savis
moviments de sucs amunt i avall,
i brandant i vibrant, creixent
en suma viva i ella,
ella girant i avançant a tota
velocitat, fossilitzada en una
forma fixa, separada
per sempre o per quasi sempre
del seu arbre imaginari
d'on rajaria la goma i la goma
sintètica emmotllada i mantenint
l'asfalt, el vent i la seua juntura,
la goma del pneumàtic no s'ho explica,
com jo, que el temps de tota
ma vida cap en un fragment intern
d'una pedreta minúscula, en una
fracció del temps total que passa
sota la roda tan grossa d'un camió,
sense haver sentit mai un aire obert,
sense sentir mai que afluixi la pressió,
en una presó de goma a dalt, i a baix

de quitrà, i aquí ve la cosa curiosa,
en aquestes estretes circumstàncies
la pedreta, la roda i el fonoll
han conegut també la vida tota,
déu i sa mare, dimonis, l'amor,
felicitat i la malastrugança,
i fins i tot intuïcions estranyes
de baobabs, de caravel·les, de banyeres,
de signatures de notaris i de càntics
d'agraïment de tres o quatre coses,
càntics humans d'agraïment per l'ull,
càntics humans d'agraïment pel seny,
càntics cantats d'agraïment del cor
pel fet de ser-hi i de voler-t'hi a tu.

2
LA MANERA MÉS SALVATGE

La manera més salvatge,
selvàtica i salvadora
de moure el cos, la manera
més subtil i muscular,
més a prop de la Matèria
Feta Font Perquè Font És,
el moviment del cos més
insultant de tots i, sí,
si vol, el més amorós
és la paraula i parlar.

del *Començament dels començaments i ocasió de les ocasions* (1994):

VERS

Dolor terrible
omple aquests mots
mes no impedeix
que un dropo borratxo
vestit de parracs
amb la mà serena
m'hagi beneït.

uns quants *Coltells* (1998):

Són salves de trabucaire
és el no res que redobla
sóc jo aquí amb aquesta cobla
que ganivetejo l'aire

L'abella em vola al voltant
el flamenc balla amb un peu
el riu calla i el brancam
va xiuxiuejant orfeu

El plagi quan surt millor
és quan et surt automàtic
perquè aquesta cursa no
la guanya pas el més ràpid

Quan l'home fa l'animal
el llop no surt d'entre els arbres
el gall s'amaga al corral
només se'n foten les cabres

Tot se suma no hi ha resta
ni literatura hi ha
no hi ha ni un dia de festa
en francès és oh la la

Als límits de l'atmosfera
remolins de coses nostres
la sinapsi romancera
i l'obrir-se de les ostres

Som en una dura i seca
cornisa sense barana
sentint cantar la xibeca
als aiguamolls del nirvana

Tot creix tot es desfigura
tot està fet i desfet

tot és abstracte concret
tot és dibuix de figura

El seny del foc de l'artista
és l'aigua que cou l'arròs
és la pedra electricista
que empalma el mestral del cos

Cadenes tot el que neix
cadenes la policia
i cadenes tu mateix
per la puta gelosia

El culpable no és prou fort
si vols matar mira tries
un innocent i la mort
la rebaixes a tres dies

Per la festa saturnal
que n'és festa assenyalada
bereno pa amb oli sal
i un cony de truja prenyada

Què et penses que què vaig fer
ni què et penses que faig ara
dormint sota el garrofer
amb la guitarra abraçada